

משה חיים פלח

- 1..... בענין שויא אנפשיה במקום עדים
 4..... בענין מטלטלי דיתמי
 6..... בשיטת הרמב"ם בגדר איסור נבילה
 10..... בענין חזקה בסכנתא

בענין שויא אנפשיה במקום עדים

דהא שויא אנפשיה חתיכה דאיסורא, ומצואר דמהני נאמנות דשויא אנפשיה אף צמקום עדים וכ"ה צתשובת הרשב"א (ח"ד סי' רפו) יעו"ש, אולם התרומת הדשן (ח"צ סי' רכו) כתב דהיכא דהוכחש צעדים והדר ציה שרי, וכתב המשנ"ל (צבלי אישות שס) דיש לומר דלא פליגי, אלא דהיכא דלא הדר ציה אף דעדים מכחישינן אותו אסור ואף לדברי תרוב"ד, והיכא דהדר ציה יש לומר דמודה הרשב"א דשרי יעו"ש [ויעוין צתוס' ר"י הזקן [רצונו אצרכה מן הברך] [קידושין סו א] שכתב וז"ל ומסתברא דהא דאמרינן דשויא אנפשיה חתיכה דאיסורא הני מילי היכא דליכא סהדי אצל איכא סהדי דליכא איסורא

אמר רבי אלעזר האומר פתח פתוח מלאתי נאמן לאוסרה עליו ואמאי ספק ספיקא הוא כו' מאי קמ"ל [דשויא אנפשיה חתיכה דאיסורא] תנינא האומר לאשה קדשתיך והיא אומרת לא קדשתי היא מותרת בקרוביו והוא אסור בקרובותיה מהו דתימא התם דודאי קים ליה אצל הכא מיקם הוא דלא קים ליה קמ"ל, והנה יעוין צמשנ"ל (פ"ט מאישות בע"ו) דדן האס איכא נאמנות דשויא אנפשיה כנגד עדים.

ובתשובת הרשב"א (ח"ג סי' רנג) נשאל צעצה שאמר לא שחעתי והיו שם עדים ואמרו צפנינו שחעתי, והשיב הרשב"א דאף דאינו נאמן לאוסרה לאחרים מ"מ לדידיה אסירא

דיאמר נזכרתי, וצדצרי התרוכ"ד
מבואר דמהימן אף למחדר ציה ולומר
דשיקר מתחילה.

ולכאורה יש לומר צביאור הדברים,
דכנה לענין דין שויה
אנפשיה מהניא אמתלא וכמבואר לקמן
(כג א) אמרה אשת איש אני וחזרה
ואמרה פנויה אני אינה נאמנת ואם
נתנה אמתלא לדצריה נאמנת, וחזינן
דשפיר מהניא חזרה משויה, אלא דצעינן
אמתלא, ויש לדון דיסוד הדין הוא
דצעינן רגלים לדצר דחזרתו אמת טפי
מאמירתו הראשונה, ולהכי צעינן
אמתלא, וא"כ יש לומר דכל היכא
דאיכא עדים המעידים כדצריי השתא
סגי צזה אף בלא אמתלא.

וכן לענין הודאת צעל דין, יש לומר דכל
היכא דאיכא רגלים לדצר דחזרתו
אמת מהני, אלא דלזה צעינן עדים
המעידים כחזרתו ונ"מ התם אינו
נאמן אלא צעונו נזכרתי ולא צעונו
דהודה צשקר, ויתכן דהתם ה"ט משום
דאם הודה צשקר הוי אודיתא וזכה
שכנגדו, אך צטעה ל"ש אודיתא, אך
יתכן עוד דשאני הודאת צעל דין
דצפשוטו אף אמתלא לא מהני, ויעוין
צקל"ה"ח (סי' פסק"ה) ואף דצפשוטו יסוד

מותר עכ"ל, אולם יעוין שם צכל דצריי,
ונראה דקאי בגוונא דאמר ליה חצריה
דמהימן ליה כצי תרי, דצכה"ג יסוד
האיסור מדין שויה אנפשיה, אך כצר
כתב שם דצכה"ג אינו אלא כספק, וכן
מבואר ברמז"ס (פי"ח מאיסורי ציאה ה"ח)
ומשמע דרק צזה כתב דהיכא דאיכא
עדים שרי יעושה"ען ויעוין עוד
צמשנ"ל (פ"ג מיבוס ה"ג ופ"א משחיטה הכ"ו).

אולם גדר הדברים לריך ציאור, דכיון
דנאמנות שויה מהניא אף
צמקום עדים, וכן לא מהני חזרה, אמאי
היכא דאיכא עדים והדר ציה מהני.

והנה ענין זה מלינו צדצרי הרמז"ס
(פ"ז מעוטן ונטען ה"ז) לענין הודאת
צעל דין, וז"ל הרמז"ס מי שהודה צצית
דין שאני חייב לזה התוצע מנה ואחר כך
אמר נזכרתי שפרעתי לו חובו זה
שהודיתי בו והרי עדים, הרי זה עדות
מועלת ועושין על פיהם שהרי לא
הכחיש עדיו ואינו כאומר לא לוייתי
מעולם עכ"ל, הרי מבואר דאף דבלא
עדות לא מצי לטעון נזכרתי, אך היכא
דבעדים מעידים כדצריי מהימן לטעון
נזכרתי ויעוין צראשונים ר"פ שנים
אוחזין (ג צ) וצשצועות (מא צ) וצגיטין (יד
א) ואכמ"לן אלא דהתם צעינן דוקא

אך יש לדון עוד דהא דמהני אמתלא
 היינו משום דצזה מפרש ועוקר את
 אמירתו הראשונה, ולפ"ז בלא אמתלא,
 אף דאיכא רגלים לדבר דחזרתו אמת
 כגון ע"י עדים, לא מהני [ויעוין
 צמשנ"ל (פ"ג מיבום הי"ג) דמסיק דאין
 לחלק צין היכא דהדר ציה לצין היכא
 דלא הדר ציה] ויתבאר עוד להלן.

דינא דשויה אנפשיה הוי מדין הודאת
 בטל דין ויעוין בקלה"ח (סי' לד סק"ד)
 ויעוין צאחרו' מה דציארו בזה, ויש
 לומר דמהאי טעמא צעינן דוקא דלימא
 נזכרתי דהא עדיף מאמתלא, כיון
 דעוקר את אמירתו הראשונה דהיתה
 צטעות, אלא דבלא עדים הויא טענה
 גרועה ולא מהימן, אך במקום עדים
 שפיר מהימן].

בענין מטלטלי דיתמי

אחר תקנת הגאונים דאף ממלטלי
דיתמי משתעבדי, אמאי לית צבו דין
קדימה.

ונראה דהנה כתבו הראשונים (ב"ב קמ
ה) צ"ש רב האי גאון דאחר
תקנת הגאונים אס מכרו יורשים את
הנכסים גוצין מדמי המכר, ומבואר
לכאורה דחליפי השיעבוד הוו כשיעבוד,
ותמכו האחרו' דלפ"ז ראוי להיות
לכאורה דהוא הדין לדינא דגמ' אס
מכרו יורשים את הקרקעות גוצין מן
הדמים, והא צבכורות (מה ה) איתא
דלמ"ד האחין שחלקו לקוחות אין מלוה
ע"פ גובה מן האחין שחלקו, ואמאי
והרי מ"מ הכ קרקע הויא חליפי
הקרקע דנשתעבדה.

ונתבאר צמקומו דלכא"ר ע"כ אין גדר
הדין דהשיעבוד חייל על חליפי
השיעבוד, דהרי אכתי לא פקע השיעבוד
מן הקרקע הנמכרת עלמה, והיאך יחול
השיעבוד אחרוויכו.

אלא נראה צביאור הדברים, דאף
לתקנת הגאונים דגוצין ממלטלי

ור"ע תפיסה לא מהניא כלל אמר רבא
אמר רב נחמן והוא שתפס
מחיים כו' כתב הר"ן (מבב מדפכה"ה) וז"ל
והכי הוה גמר לה רב נחמן מרציה כו'
ומיכו השתא לדידן לא נפקא לן מידי הא
תקינו רבנן בתראי דממלטלי דיתמי
משתעבדי לצעל חוב הלכך אפי' תפיסה
דלאחר מיתה צכל מקום מהניא וצעל
חוב מאוחר שקדם ותפס זכה צבן ואין
צעל חוב אחר מוליא מידו אפי' לחלוק
עמו לפי שזכה זה בתפיסתו דהויא ליה
כאילו גבה ומה שגבה צמלטלין גבה
ואפי' הוא מאוחר לפי שאין דין קדימה
צמלטלין אלא אס כן שעבדס אגב
קרקע כדמוכח צשמעתא דמכר לו פרה
מכר לו עלית דפ' חזקת הבתים (מגב)
עכ"ל.

ומבואר דאף אחר תקנת הגאונים
דגוצין אף ממלטלי דיתמי
מ"מ אין צבו דין קדימה, ולריך ציאור
דכיון דמבואר בגמ' דהיכא דשיעבד
מלטלי אגב מקרקעי אית צבו דין
קדימה, אלמא דצמקוס דחייל שיעבוד
אמלטלי אית צבו דין קדימה, וא"כ

ומעתה מצואר נמי היטב הא דליכא
דין קדימה צמטלטלין אף אחר
תקנת הגאונים, דיסוד דין קדימה אינו
אלא מכח השיעבוד, אך צמטלטלין
דליכא שיעבוד כלל, אלא דתיקנו לגבות
מכל נכסי הירושה אף צלא שיעבוד, ל"ש
דין קדימה, ומש"כ צשיעצד מטלטלי
אגב מקרקעי, דצכה"ג חייל שיעבוד
ממש על המטלטלין.

דיתמי, אין הגדר דתיקנו לשעצד אף
מטלטלי דיתמי, אלא דתיקנו לגבות מכל
נכסי הירושה אף צלא שיעבוד, וצזה
כתבו הראשונים דאף אס מכרו גוצין מן
הדמים, ומשום דכיון דהוו דמי נכסי
הירושה, חשיבי אף הדמים נכסי
הירושה.

בשיטת הרמב"ם בגדר איסור נבילה

נבילה, ועוד דמאי שייך איסור נבילה מחיים, ויעוין באחרו' דהאריכו צזה.

ונראה צזה דהנה שיעת הרמב"ם (פ"ג משחיטה ה"ט) דנקוצת הושט הויא נבילה מחיים, וז"ל הרמב"ם דבהמה שניטל ירך שלה וחללה עמה עד שתראה חסרה כשתרצץ הרי זו נבלה, כמו שנחתך חליה ונחלקה לשני גופות ואין השחיטה מועלת בה, וכן אם נשברה מפרקת ורוצ צשר עמה או שנקרעה מגצה כדג או שנפסק רוצ הקנה או שניקצ הושט בכל שהוא במקום הראוי לשחיטה הרי זו נבלה מחיים ואין השחיטה מועלת בה, ואחד הבהמה ואחד העוף בכל הדברים האלה עכ"ל, ותמהו האחרו' דהא מצואר בגמ' (ל"ג) דנקוצת הושט אינה מטמאה וע"כ דלא הויא נבילה מחיים, וכתבו האחרו' דמודה הרמב"ם דלא הויא נבילה לענין עומאה, אלא לענין איסור אכילה בלצד, ומלינו כמה דרכים בגדר הדברים.

ונראה צזה [ויוסוד הדברים בדברי האחרו', יעוין בתצו"ש (ס"ג) לג

כתב הרמב"ם (פ"ד ממאכלות אסורות ה"ג) וז"ל האוכל עוף טהור חי כל שהוא לוקה משום אוכל נבלה ואף על פי שאין בו כזית הואיל ואכלו כולו, ואם אכלו אחר שמת עד שיהיה בו כזית ואף על פי שאין בכלו צשר כזית הואיל ויש בכלו כזית חייב עליו משום נבלה עכ"ל, ומקור דברי הרמב"ם מדברי הגמ' לקמן בפרק גיד הנשה (ק"ג) אמר רב אכל לפור טהור בחייה בכל שהוא צמיתתה בכזית ועמאה צין בחייה צין צמיתתה בכל שהוא כו' ת"ש נטל לפור שאין בו כזית ואכלו רבי פוטר ור' אלעזר בר ר"ש מחייב אמר ר' אלעזר ברי שמעון ק"ו על אצר ממנה חייב על כולה לא כל שכן חנקה ואכלה דברי הכל בכזית עד כאן לא פליגי אלא דמר סבר בחייה לאצרים עומדת ומר סבר בחייה לאו לאצרים עומדת כו', אולם דברי הרמב"ם תמוהים עוצא, דהא בגמ' מצואר דאיסורא הוי משום אצר מן החי ותלי בפלוגתא דלאיצרים עומדת, ואילו בדברי הרמב"ם מצואר דהוי איסור

וז"ל הרמז"ס (פ"ד ממאכלות אסורות ה"ז) אין אסור משום נזילה אלא מינים עבורים בלבד מפני שהן ראויין לשחיטה ואם נשחטו שחיטה כשרה יהיו מותרין באכילה, אבל מינין עמאין שאין שחיטה מועלת בהן זין שנשחטה כראוי זין שמתה כדרכה זין שחתך צער מן החי ממנה ואכלו אינו לוקה משום נזילה וטרפה אלא משום אוכל צער עמאה עכ"ל, ומצואר בלשון הרמז"ס דאיסור נזילה הוי "מפני שהן ראויין לשחיטה" והיינו דיסוד איסור נזילה הוי מחמת מלות שחיטה, דלוותה התורה לשחוט ואסרה בלאו כל מה דלא נתקיים צו שחיטה [ונמלא דציסוד הדצרים מודו כל הראשונים דדינא דבהמה צחייה צחזקת איסור עומדת היינו איסור דאינו זבות, אלא דלהרי"ף ורש"י זהו גדר לאו דאצר מן החי ולא דנזילה, ולהתוס' נאמר איסור עשה אהך איסורא].

והנה צדצרי הרמז"ס מצואר דעיקר איסור נזילה אינו נוהג אלא בעבורין הראויין לשחיטה ואינו נוהג בעמאין, ותמכו האחר' דלקמן צפרק גיד הנשה (ק ז) תנן נוהג בעבורה ואינו נוהג בעמאה רבי יהודה אומר אף בעמאה ופרכי' וסבר ר' יהודה איסור חל על איסור והתניא ר' יהודה אומר

סק"ה) ועוד] דהנה צהא דאמרינן בהמה צחייה צחזקת איסור עומדת עד שיודע לך צה נשחטה, שיטת הרי"ף ורש"י דהיינו צחזקת איסור אצר מן החי, ותמכו הראשונים דהא השתא דנשחטה איסור אצר מן החי ודאי אזל ליה, והיאך קיימא צחזקת איסור, וכתצו הראשונים דס"ל לרש"י דמחזיקין מאיסור לאיסור. אולם הנה מלינו עוד צדצרי רש"י (שצעות כד ז, קידושין עז ז) לענין דינא דאין איסור חל על איסור, דבהמה שנתנזלה ציום הכיפורים לא חייל עלה איסור יום הכיפורים כיון דאסירא מחיים משום אצר מן החי, ותמכו תוס' והראשונים דהא כשמתה פקע איסור אצר מן החי וחיילי איסור נזילה ואיסור יוה"כ צצת אחת, וצדעת רש"י ביארו האחר' דאזיל לעעמיה הכא, וס"ל דיסוד איסורא דאצר מן החי ויסוד איסורא דנזילה אחד הן, משום דטעונין שחיטה, ולהכי מחזיקין מזה לזה, וכן השיב דאיסור נזילה קדים.

ונתבאר לעיל דצחמת לאו איסורין חלוקין הן כלל, אלא סיבת האיסור אחת היא צתרוויכו, דטעונין שחיטה, אלא דמחיים אזהרה דהך איסור בלאו דאצר מן החי ולאהר מיתה אזהרתו בלאו דנזילה.

ונראה לשיטת הרמב"ם עיקר גדר החילוק בין איסורא דאזר מן החי לבין איסורא דנבילה לא תלי בין מחיים לבין לאחר שחיטה, אלא דאיסורא דאזר מן החי נהיג דאזר דאכתי שייכא ציה שחיטה, ואילו איסור נבילה הוי דאזר דאזר לא שייכא ציה שחיטה, ולהכי סצירא ליה להרמב"ם דנקוצת הושט הויא נבילה מחיים.

ומעתה יש לבאר היטב הא דסצירא להרמב"ם דהאוכל עוף טהור חי כל שהוא לוקה משום נבילה, דאיסורא דאזר מן החי אינו אלא בתולש אזר מן הצהמה, דאכתי שייכא שחיטה בצהמה עלמא [ואף דאזר ל"ש שחיטה בהך אצרב] אך באוכל את כולה דתו לא שייכא ציה שחיטה, אין זה איסור אזר מן החי אלא איסור נבילה.

ומעתה יש ליישב נמי הא דמבאר לקמן (קג ז) דאיסורא דאוכל לפור הוי מדין אזר מן החי ותלי בפלוגתא דלחיצרים עומדת, דיש לומר דהנך תנאי סצרי כמ"ד דאזר מן החי נהג אף צעמאין, ואינהו פליגי צעיקר גדר איסורא דאזר מן החי ואיסור נבילה, אך לדידן דגדר איסור נבילה היינו כל דעון שחיטה ותו ל"ש ציה

יכול תהא נבלת עוף עמא מטמא בגדים צצית הצליטה תלמוד לומר נבלה וערפה לא יאכל לעמאה צה מי שאיסורו משום כל תאכל נבלה ילא זה שאין איסורו משום כל תאכל נבלה אלא משום כל תאכל עמאה, ומבאר דצברי הגמ' דטעמא דליכא איסור נבילה צעמאין היינו מדינא דאין איסור חל על איסור, ואילו דצברי הרמב"ם מבאר דעלם האיסור לא נאמר אלא צעבורין הראויין לשחיטה.

ונראה ליישב, דהנה לקמן (קא ז) ת"ר אזר מן החי נהג בצהמה חיה ועוף בין עמאין ובין טהורין דצרי רצי יהודה ורצי אלעזר וחכמים אומרים אינו נהג אלא צעבורין, ואנן קי"ל כחכמים דאזר מן החי אינו נהג אלא צעבורין (פ"ה ממאכלות אסורות ה"א) ונראה דסצירא ליה להרמב"ם דדוקא לרצי יהודה לטעמיה דסצר דאזר מן החי נהג אף צעמאין, ה"ה דעלם איסור נבילה שייך אף צעמאין, אך לדידן דאיסור אזר מן החי אינו נהג אלא צעבורין, ה"ה דאיסור נבילה אינו נהג כלל אלא צעבורין, דיסוד איסור נבילה ואיסור אזר מן החי אחד הוא וכדנתבאר.

דין שהזביר אתה לקמיה דרצא א"ל
 מנצלה נמי לא אתיא דאיכא למיפרך מה
 לנצלה שכן מטמא כו', ולדברי הרמז"ס
 הא עומאת נצילה ל"ש כלל לאיסור
 נצילה, אלא עומאת תליא בשם מתה, אך
 למשנ"ת יש לומר דסוגיא דהתם אזלא
 כהנך תנאי דפליגי, ולדידהו גדר נצילה
 היינו מתה [ולמסקנא בלא"ה לא קאי
 התם שינויא דאציי דאין מזבירין מן
 הדין יעו"ש].

שחיטה, איסורא דאוכל לפור הוי מדין
 נצילה.

והנה צעיקר שיטת הרמז"ס דשייך
 איסור נצילה מחיים אף דאינה
 מטמאה, תמכו דבר"פ השוחט והמעלה
 (קו ז) אמר אציי ק"ו ומה במקום שלא
 ענש הזביר מקום שענש אינו דין
 שהזביר, א"ל רבינא לרב אשי אמרי' לא
 יאמר לאו בחלב ותיתי ק"ו מנצילה מה
 נצילה שלא ענש הזביר חלב שענש אינו

בענין חזקה בסכנתא

ועוד תמכו דלכאורה אף אם נתערב ארס הנחש לא חשיב שינוי בטלס המים, וא"כ מאי שייכא בזה חזקה [ואמנם האחרו' דנו בזה האם צספק תערובת שייך דין חזקה, ויעוין בתוס' צפרק הערל (יצמות פג א) ובשערי ישר (ש"צ פ"א) ואכמ"ל, מיהו בתערובת דלח בלח עדיף עפי"ן].

ויעוין בתוס' הרא"ש שכתב וז"ל ומיהו י"ל במקום שאין חזקה יכולה להועיל גמרינן מסוטה לעבר צרשות הרצים כי הדיא דמקוב שנמדד דליכא חזקה לעבר דאי משום דבעמד מקוב צחזקת עברה אדרבה בעמד עמא צחזקתו ומטהר ר' שמעון צרשות הרצים משום דגמר מסוטה, ומספק עומאה זו פריך הכא דפשיטא ליה דהיכא דאיכא חזקת עברה שייך לחלק דצאיסור אזלינן בתר חזקה עכ"ל, אך בתוס' מצואר להדיא דאף לענין סכנתא שייך דין חזקה, וס"ד השתא דאף היכא דאיכא חזקה צעיון למילף מסוטה.

ולפו"ר היה נראה ליישב, דהנה צסוכה (מה צ) תנן נתגלתה

בעא מיניה רבי אבא מרצ הונא צא אצ ונטל בני מעים מכו נטל הא ליתגבו אלא נקצ בני מעיים מכו נקצ הא קא חזינו דהוא נקציגבו אלא נטלן והחזירן כשהן נקוצין מכו מי חיישינן שמא צמקום נקצ נקצ או לא, א"ל אין חוששין שמא צמקום נקצ נקצ, איתיביה ראה לפור המנקר צתאנה ועכבר המנקר צאצעיחים חוששין שמא צמקום נקצ נקצ אמר ליה מי קא מדמית איסורא לסכנתא סכנה שאני, אמר ליה רבא מאי שגא ספק סכנתא לחומרא ספק איסורא נמי לחומרא, א"ל אצוי ולא שאני צין איסורא לסכנתא והא אילו ספק עומאה צרה"ר ספיקו עבור ואילו ספק מים מגולין אסורין, ותמכו האחרו' דלכאורה לענין סכנתא לא שייך ענין חזקה כלל, דהרי ליכא בזה צירור כלל ואכתי הסכנה צמקומה עומדת [ויעוין עוד צאחרו' דנו לצאר טעמא דרצ חסדא דצ' כתי עדים המכחישות זו את זו צהדי סהדי שקרי ל"ל (צ"צ לא צ) ולא מוקמינן אחזקה היינו משום דלענין חשש משקר ל"ש ענין חזקה].

דיסורא, דאסרו את עלם המים בשתייה, ולהכי שייך צזה פסול דמשקה ישראל, עוד הציא מדצרי התוספתא (פ"ג דמאי ה"ד) ע"ה שאמר לחבר תן לי ככר זה ואוכלניו יין זה ואשתנו לא יתן לו שאין מאכילין עהרות לעם הארץ, היה נדור מן הככר ואמר תן לי ואוכלניו, אצעיח וניקר ואמר לו תן לי ואוכלנו יין ונתגלה ואמר תן לי ואשתנו, לא יתן שאין מאכילין את האדם דבר האסור לו, כיונא צו לא יושיט אדם כו', ומשמע דהוי דבר האסור ממנו.

ולכאורה לפי המצואר דמדרצנן אסרו מים המגולין באיסור ממש, וחיילא חלות איסור בעלם המים דנאסרו לשתייה מדרצנן, ומכאי עמא שייך צזה דין משקה ישראל, שפיר שייך לדון צזה דין חזקה.

אולם לכאורה זה אינו, דהרי אסרו חכמים את עלם מנצ הספק, וכל דנתגלו המים ואיכא חשש שמא שתי מהן נחש נאסרו צודאי אף אי קמי שמיא גליא דלא שתי מהן נחש, והא דצעינן לאוקמי אחזקה היינו לענין לצרר דלא נתערצ צהן ארס.

היה ממלא מן הכיור שהיין והמים מגולין פסולין לגבי מזבח, וצירושלמי (שם ה"ז) מאי עמא ושה אחד מן הלחן מן המאיתים ממשקה ישראל מדבר שהוא מותר לישראל, ומצואר דשייך פסול דמשקה ישראל צמים מגולין, ולריך ציאור דהרי המים עלמן אינן אסורין אלא דחיישינן שמא מעורצ צהן ארס, והארס נמי לאו איסורא הוא אלא סכנתא, וצחידושי הגרי"ז (ח"ה עניינים סי' נט) ציאור צזה ע"פ מש"כ הרמז"ס (פ"א מרנא ושמיית נפש ה"ה - ו) הרצב דצרים אסרו חכמים מפני שיש צהם סכנת נפשות וכל העוצר עליהן ואמר הריני מסכן בעלמי ומה לאחרים עלי צכך או איני מקפיד על כך מכין אותו מכת מרדות, ואלו הן לא יניח אדם פיו על הסילון המקלח מים וישתה, ולא ישתה צלילה מן הנהרות ומן האגמים שמא יבלע עלוקה והוא אינו רואה, ולא ישתה מים מגולים שמא שתי מהן נחש וכיונא צו מזוחלי עפר וישתה וימות עכ"ל, הרי מצואר דאין האיסור משום סכנה גרידא, אלא איכא איסור מחודש מדרצנן צשתיית מים מגולין, והוסיף הגרי"ז דאין זה איסור על מעשה השתייה לחוד, אלא מדרצנן הוי חפלא